

PATVIRTINTA
AB „VIAMATIKA“ direktoriaus
2025 m. balandžio 7 d. įsakymu Nr. 1-2025-095

INFORMACIJOS APIE PAŽEIDIMUS AB „VIAMATIKA“ VIDINIŲ KANALŲ TEIKIMO IR FUNKCIONAVIMO UŽTIKRINIMO TVARKOS APRAŠAS

1. BENDROSIS NUOSTATAS

1.1. Informacijos apie pažeidimus AB „VIAMATIKA“ vidinių kanalų teikimo ir funkcionavimo užtikrinimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato informacijos apie AB „VIAMATIKA“ (toliau – Bendrovė) galimai rengiamus, daromus ar padarytus pažeidimus teikimo, gavimo (priėmimo ir registravimo) Bendrovėje veikiančiu vidiniu teikimo kanalu (toliau – vidinis kanalas), jos analizavimo (tikrinimo ir vertinimo), tyrimo (nagrinėjimo) ir sprendimų dėl to priėmimo tvarką.

1.2. Informacijos apie pažeidimus teikimo pagrindai ir aplinkybės, kurioms esant gali ji būti teikiama, nustatyti Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatyme (toliau – ir/ar Įstatymas) ir Vidinių informacijos apie pažeidimus teikimo kanalų įdiegimo ir jų funkcionavimo užtikrinimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 14 d. nutarimu Nr. 1133 „Dėl Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymo įgyvendinimo“ (toliau – ir/ar Nutarimas).

1.3. Bendrovės vidiniu kanalu gauta informacija apie pažeidimus priimama, registruojama, nagrinėjama ir asmenų, teikiančių informaciją apie pažeidimus, apsaugos priemonės užtikrinamos vadovaujantis Įstatymu, Nutarimu, šiuo Aprašu ir kitais teisės aktais.

1.4. Apraše vartojamos sąvokos:

1.4.1. **Atsakingas asmuo** – Bendrovės direktoriaus įsakymu paskirtas asmuo, kuris administruoja vidinį Bendrovės informacijos apie pažeidimus teikimo kanalą, nagrinėja juo gautą informaciją apie pažeidimus, užtikrina asmens, pateikusio informaciją apie pažeidimus, konfidencialumą. Visos Atsakingo asmens funkcijos yra nurodytos Nutarime;

1.4.2. **Informacija apie pažeidimą** – Bendrovės vidiniu informacijos apie pažeidimus teikimo kanalu arba kompetentingai institucijai žodžiu ar raštu asmens teikiama informacija apie šio Aprašo 1.4.7. papunktyje nustatytus požymius atitinkantį pažeidimą;

1.4.3. **Informaciją apie pažeidimą pateikiantis asmuo** – fizinis asmuo, pateikiantis informaciją apie pažeidimą Bendrovėje, apie kurį sužinojo iš savo turimų ar turėtų darbo ar sutartinių santykių su šia Bendrove arba įdarbinimo ar kitų ikisutartinių santykių metu, taip pat informaciją apie pažeidimą pateikiantis savarankiškai dirbančio asmens statusą turintis asmuo, akcininkas ar asmuo, priklausantis Bendrovės administraciniam, valdymo ar priežiūros organui;

1.4.4. **Įstatymas** – Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymas;

1.4.5. **Kompetentinga institucija** – Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra, kuri pagal Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymą asmenis pripažįsta pranešėjais, priima, pagal kompetenciją nagrinėja arba perduoda kitoms institucijoms nagrinėti pranešimus ar pateiktą informaciją apie pažeidimus;

1.4.6. **Konfidencialumas** – Bendrovės veiklos principas, kuriuo užtikrinama, kad informaciją apie pažeidimą pateikusio asmens duomenys ir kita ji tiesiogiai ar netiesiogiai identifikuoti leidžianti informacija tvarkomi tik darbo funkcijų atlikimo tikslais ir kad ši informacija neatskleidžiama tretiesiems asmenims, išskyrus Įstatyme nustatytus atvejus;

1.4.7. **Pažeidimas** – Bendrovėje galbūt rengiama, daroma ar padaryta nusikalstama veika, administracinis nusižengimas, tarnybinis nusižengimas ar darbo pareigų pažeidimas, taip pat šurkštus privalomų profesinės etikos normų pažeidimas, mėginimas nuslėpti minėtą pažeidimą ar kitas grėsmę viešajam interesui keliantis arba jį pažeidžiantis teisės pažeidimas, apie kuriuos informaciją apie pažeidimą pateikiantis asmuo sužino iš savo turimų ar turėtų darbo ar sutartinių santykių su Bendrove arba įdarbinimo ar kitų ikisutartinių santykių metu su Bendrove;

1.4.8. **Pranešėjas** – Šio Aprašo 1.4.3 papunktyje nurodytas asmuo, kurį kompetentinga institucija pripažįsta pranešėju;

1.4.9. **Vidinis informacijos apie pažeidimus teikimo kanalas (toliau – vidinis kanalas)** – Bendrovėje nustatyta tvarka sukurta ir taikoma informacijos apie pažeidimus šioje Bendrovėje teikimo, tyrimo ir asmens informavimo procedūra.

1.5. Kitos Apraše vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatyme ir kituose pranešėjų apsaugą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

2. INFORMACIJOS APIE PAŽEIDIMUS TEIKIMAS

2.1. Bendrovėje galimybė apie pažeidimą pranešti vidiniu kanalu užtikrinama bet kuriam asmeniui, kurį su Bendrove sieja ar siejo darbo arba sutartiniai santykiai, įdarbinimo ar kiti ikisutartiniai santykiai, taip pat savarankiškai dirbančio asmens statusą turinčiam asmeniui, akcininkui ar asmeniui, priklausančiam Bendrovės administraciniam, valdymo ar priežiūros organui bei kiti informaciją apie pažeidimą turintys asmenys.

2.2. Asmuo, teikiantis informaciją apie pažeidimą, gali tai padaryti vienu iš šių būdų pasirinktinai:

2.2.1. pateikti laisvos formos pranešimą el. paštu pranesk@viamatika.lt arba atsiųsti pranešimą registruotu paštu adresu Granito g. 3 - 101, Vilnius ant voko nurodant, kad informacija teikiama vadovaujantis Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymu;

2.2.2. atvykti į Bendrovę nurodytu adresu Granito g. 3 - 101, Vilnius ir kreiptis tiesiogiai į Atsakingą asmenį;

2.2.3. užpildyti Bendrovės interneto svetainės WWW.VIAMATIKA.LT skiltyje „Apie mus“ poskiltyje „Pranešėjų apsauga“ patalpintą patvirtinto pranešimo apie pažeidimus formą (šio Aprašo 1 priedas) ir atsiųsti el. paštu pranesk@viamatika.lt.

2.3. Teikdamas informaciją apie pažeidimą ar pranešimą, informaciją teikiantis asmuo nurodo/pateikia:

2.3.1. konkrečias faktines pažeidimo aplinkybes;

2.3.2. asmenį, kuris rengiasi dalyvauti, dalyvauja ar dalyvavo darant pažeidimą;

2.3.3. ar apie šį pažeidimą jau yra pranešta, jeigu pranešta, kam buvo pranešta ir ar buvo gautas atsakymas;

2.3.4. savo vardą, pavardę, asmens kodą arba gimimo datą, jeigu asmens kodo neturi, kontaktinius duomenis;

2.3.5. jei įmanoma, pateikia bet kokius turimus dokumentus, duomenis ar informaciją, atskleidžiančią galimo pažeidimo požymius.

2.4. Asmuo, teikiantis informaciją apie pažeidimą vidiniu kanalu, neprivalo būti visiškai įsitikinęs pranešamų faktų tikrumu, jam nekyla pareiga vertinti, ar pažeidimas, apie kurį praneša, atitinka nusikalstamų veikų ar kitų teisės pažeidimų, kaip jie apibrėžti teisės aktuose, požymius.

2.5. Informaciją apie pažeidimą pateikiantis asmuo už žalą, atsiradusią dėl informacijos pateikimo, atsako tik tokiu atveju, kai įrodoma, kad asmuo negalėjo pagrįstai manyti, kad jo teikiama informacija apie pažeidimą yra teisinga.

3. INFORMACIJOS APIE PAŽEIDIMUS PRIĖMIMAS, REGISTRAVIMAS IR KONFIDENCIALUMO UŽTIKRINIMAS

3.1. Jei asmuo informaciją apie pažeidimą teikia per Bendrovės vidinį informacijos apie pažeidimus teikimo kanalą, Bendrovė nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 2 (dvi) darbo dienas nuo informacijos apie pažeidimą gavimo turi pranešti informaciją apie pažeidimą pateikusiam asmeniui apie jo pateiktos informacijos gavimą.

3.2. Atsakingas asmuo privalo pasiteirauti informaciją apie pažeidimą pateikusio asmens dėl poreikio gauti Pranešėjo statusą.

3.3. Visa vidiniu kanalu gauta informacija apie pažeidimus registruojama Bendrovės dokumentų valdymo sistemoje, atskirame pranešimų apie korupciją registre ir prieinama tik Atsakingam asmeniui bei informaciją nagrinėjantiems ar dėl jos sprendimus priimantiems asmenims. Informaciją apie pažeidimą pateikusio asmens duomenys ir kita ji tiesiogiai ar netiesiogiai identifikuoti leidžianti informacija tvarkomi tik tyrimų valdymo tikslu, vadovaujantis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu, AB „VIAMATIKA“ Asmens duomenų

saugojimo politika ir jos įgyvendinimo tvarka bei Bendroju duomenų apsaugos reglamentu. Ši informacija neatskleidžiama tretiesiems asmenims, išskyrus Įstatyme nustatytus atvejus.

3.4. Jeigu informacija apie pažeidimą gaunama registruotu paštu arba pateikta atvykus į Bendrovę, ji yra perduodama registruoti išimtinai tik Atsakingam asmeniui.

3.5. Bendrovė ir Atsakingas asmuo, kuris gauna ar nagrinėja informaciją apie pažeidimą, privalo užtikrinti informaciją apie pažeidimą pateikiančio asmens konfidencialumą, nepaisant gautos informacijos apie pažeidimą tyrimo rezultatu.

3.6. Informaciją apie pažeidimą pateikusio asmens ar susijusio su pažeidimu asmens duomenys, leidžiantys nustatyti jų tapatybę, gali būti pateikti tik tam asmeniui arba institucijai, kurie nagrinėja informaciją apie pažeidimą. Prieš pateikdamas konfidencialius duomenis, Atsakingas asmuo privalo raštu pranešti informaciją apie pažeidimą pateikiančiam asmeniui ar pranešėjui apie duomenų pateikimą nurodydama konfidencialių duomenų pateikimo priežastį.

3.7. Darbuotojai, kuriems pagal einamas pareigas tapo žinomi asmens, pateikusio informaciją apie pažeidimą, duomenys ar kita su tuo susijusi informacija, yra supažindinami su atsakomybe už Įstatyme ir (ar) kituose teisės aktuose nustatytų pranešėjų apsaugos reikalavimų pažeidimą, privalo pasirašyti Atsakingo asmens pateiktą konfidencialumo pasižadėjimą (šio Aprašo 2 priedas) ir įsipareigoti neatskleisti tokios informacijos ar duomenų trečiosioms šalims bei užtikrinti minėtos informacijos ir asmens duomenų konfidencialumą tiek darbo metu, tiek po jo.

3.8. Reikalavimas užtikrinti konfidencialumą netaikomas, kai:

3.8.1. to raštu prašo informaciją apie pažeidimą pateikęs asmuo;

3.8.2. informaciją apie pažeidimą pateikęs asmuo pateikia žinomai melagingą informaciją.

4. INFORMACIJOS APIE PAŽEIDIMUS VERTINIMAS, NAGRINĖJIMAS IR SPRENDIMŲ PRIĖMIMAS

4.1. Atsakingas asmuo, vidiniu kanalu gavęs informaciją apie pažeidimą Bendrovėje, nuo jos gavimo momento užtikrina ją pateikusio asmens ir su pažeidimu susijusių asmenų konfidencialumą, nedelsdamas imasi ją analizuoti (tikrinti ir vertinti):

4.1.1. ar pateiktame pranešime yra nurodyta aplinkybė numatyta šio Aprašo 3.8.1. papunktyje;

4.1.2. ar teikiant pranešimą laikomasi šio Aprašo 2.3. punkte nurodytų reikalavimų.

4.2. Jeigu pranešimas apie pažeidimą atitinka nustatytus reikalavimus, Atsakingas asmuo priima vieną iš šių sprendimų:

4.2.1. tirti (nagrinėti) pateiktą informaciją apie pažeidimą;

4.2.2. ne vėliau kaip per 2 (*dvi*) darbo dienas nuo informacijos apie pažeidimą gavimo dienos persiusti ją kompetentingai institucijai ir apie tai pranešti informaciją pateikusiam asmeniui, jei pateiktą informaciją apie pažeidimą gavusi Bendrovė nėra kompetentinga šios informacijos vertinti;

4.2.3. atsisakyti tirti (nagrinėti) pateiktą informaciją apie pažeidimą, jeigu:

4.2.3.1. pateikta informacija neatitinka Įstatymo 3 straipsnio nuostatų;

4.2.3.2. informacija grindžiama akivaizdžiai tikrovės neatitinkančiais faktais;

4.2.3.3. informaciją apie pažeidimą pateikęs asmuo į Bendrovę kreipiasi pakartotinai dėl tų pačių aplinkybių, kai prieš tai pateiktas pranešimas jau yra išnagrinėtas arba šiuo metu nagrinėjamas Bendrovėje ar kitoje institucijoje.

4.3. Atsakingas asmuo ne vėliau kaip per 10 (*dešimt*) darbo dienų nuo informacijos apie pažeidimą gavimo patvirtinimo turi raštu informuoti informaciją apie pažeidimą pateikusį asmenį apie jo pateiktos informacijos nagrinėjimo eigą (numatytus ar atliktus nagrinėjimo veiksmus, jų pagrindimą) arba atsisakymą šią informaciją nagrinėti. Sprendimas nenagrinėti informacijos apie pažeidimą turi būti motyvuotas.

4.4. Atsakingas asmuo, baigęs nagrinėti informaciją apie pažeidimą, ne vėliau kaip per 2 (*dvi*) darbo dienas raštu informuoja informaciją apie pažeidimą pateikusį asmenį:

4.4.1. koks buvo pateiktos informacijos nagrinėjimo rezultatas;

4.4.2. kokių veiksmų buvo imtasi ar planuojama imtis;

4.4.3. kokį sprendimą priėmė Atsakingas asmuo;

4.4.4. kokia atsakomybė buvo taikyta, nustačius pažeidimo padarymo faktą;

4.4.5. kokia yra priimto sprendimo apskundimo tvarka.

5. APSAUGOS, SKATINIMO IR PAGALBOS PRIEMONĖS

5.1. Bendrovė, vadovaudamasi Įstatymu, kitais teisės aktais ir šiuo Aprašu, užtikrina šias apsaugos priemones asmeniui, pateikusiam Bendrovės vidiniu kanalu informaciją apie pažeidimą:

5.1.1. konfidencialumo užtikrinimas;

5.1.2. draudimas daryti neigiamą poveikį;

5.1.3. teisė gauti išsamią, nešališką informaciją ir nemokamas konsultacijas dėl informacijos apie pažeidimus teikimo procedūrų ir teisių gynimo priemonių suteikimo.

5.2. Šio Aprašo 5.1.1.; 5.1.2; 5.1.3. papunkčiuose nurodytos apsaugos priemonės taikomos nuo informacijos apie pažeidimą gavimo Bendrovėje arba kompetentingoje institucijoje momento visiems Įstatymo nustatyta tvarka informaciją apie pažeidimus pateikusiems asmenims, nesvarbu, ar informaciją apie pažeidimą pateikęs asmuo buvo pripažintas pranešėju, ar ne.

5.3. Kitos priemonės – teisė gauti atlyginimą už vertingą informaciją, teisė gauti kompensaciją, nemokamos teisinės pagalbos užtikrinimas, atleidimas nuo atsakomybės – gali būti taikomos nuo tos dienos, kurią kompetentinga institucija pripažino informaciją apie pažeidimą pateikusį asmenį pranešėju.

5.4. Bendrovė, skatindama darbuotojus atsakingai teikti informaciją apie pažeidimus Bendrovės vidiniu kanalu, gali suteikti 1 (vieną) papildomą apmokamą poilsio dieną, jei pateikta informacija yra pripažinta teisinga atlikus vidinį tyrimą arba patvirtinus kompetentingos institucijos.

5.5. Jeigu informaciją apie pažeidimą pateikiantis asmuo informaciją pateikė anonimiškai, šio Aprašo 5.1. punkte nustatytos apsaugos, priemonės taikomos tais atvejais, kai jo tapatybė buvo atskleista ir būtina jį apsaugoti nuo neigiamo poveikio.

6. BAIGIAMOSIOS NUSTATOS

6.1. Pranešimo formoje prašomi pateikti asmens duomenys reikalingi kompetentingai institucijai asmeniui identifikuoti sprendžiant klausimą dėl pranešėjo statuso jam suteikimo.

6.2. Dokumentus, susijusius su šio Aprašo nuostatų įgyvendinimu, saugo Atsakingas asmuo, vadovaudamasis Bendrovės dokumentacijos planu ir užtikrinant informacijos ir įrašų apie pažeidimus saugojimą, laikantis Įstatymo nustatytų konfidencialumo reikalavimų.

6.3. Bendrovė užtikrina informacijos ir įrašų apie pažeidimus saugojimą, laikydamosi Įstatymo 9 straipsnyje nustatytų konfidencialumo reikalavimų. Informacija apie pažeidimus saugoma ne trumpiau kaip penkerius metus nuo paskutinio priimto sprendimo nagrinėjant šią informaciją. Informacijos apie pažeidimus saugojimo Bendrovėje terminas gali būti pratęstas motyvuotu kompetentingos institucijos nurodymu.

6.4. Už vidinio informacijos apie pažeidimus teikimo kanalo įdiegimą ir jo funkcionavimo užtikrinimą atsakingas Bendrovės vadovo įsakymu paskirtas asmuo.

6.5. Bendrovės darbuotojai, pažeidę Aprašo reikalavimus, atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

Informacijos apie pažeidimus AB „VIAMATIKA“
vidiniu kanalu teikimo ir funkcionavimo
užtikrinimo tvarkos aprašo
1 priedas

(Pranešimo apie pažeidimą forma)

PRANEŠIMAS APIE PAŽEIDIMĄ

20 ____ m. _____ d.

_____ (vieta)

Asmens, pranešančio informaciją apie pažeidimą, duomenys	
Vardas, pavardė	
Asmens kodas arba gimimo data, jeigu asmens kodo neturi	
Darbovietė (su Bendrove siejantys ar sieję tarnybos, darbo ar sutartiniai santykiai)	
Pareigos	
Telefono Nr. (pastabos dėl susisiekiimo)	
Asmeninis el. paštas arba gyvenamosios vietos adresas	
Informacija apie pažeidimą	
1. Apie kokį pažeidimą pranešate? Kokio pobūdžio tai pažeidimas?	
2. Kas padarė šį pažeidimą? Kokie galėjo būti asmens motyvai darant pažeidimą?	
3. Pažeidimo padarymo vieta, laikas.	
Duomenys apie pažeidimą padariusį asmenį ar asmenis	
Vardas, pavardė	
Darbovietė	
Pareigos	
4. Ar yra kitų asmenų, kurie dalyvavo ar galėjo dalyvauti darant pažeidimą? Jei taip, nurodykite, juos.	
5. Ar yra kitų pažeidimo liudininkų? Jei taip, pateikite jų kontaktinius duomenis.	
Duomenys apie pažeidimo liudininką ar liudininkus	
Vardas, pavardė	
Pareigos	
Darbovietė	
Telefono Nr.	
El. paštas	
6. Kada pažeidimas buvo padarytas ir kada apie jį sužinojote arba jį pastebėjote?	

<p>7. Kokius pažeidimą pagrindžiančius duomenis, galinčius padėti atlikti pažeidimo tyrimą, galėtumėte pateikti? Nurodykite pridedamus rašytinius ar kitus duomenis apie pažeidimą.</p>	
<p>8. Ar apie šį pažeidimą jau esate kam nors pranešęs? Jei pranešėte, kam buvo pranešta ir ar gavote atsakymą? Jei gavote atsakymą, nurodykite jo esmę.</p>	
<p>9. Papildomos pastabos ir komentarai.</p>	
<p>☐ Patvirtinu, kad esu susipažinęs su teisinėmis pasekmėmis už melagingos informacijos teikimą, o mano teikiama informacija yra teisinga.</p>	
<p>Apie atliktus veiksmus, priimtus sprendimus pagal mano pranešimą: <i>(Asmuo, pateikęs pranešimą, apie atliktus veiksmus, priimtus sprendimus neinformuojamas, jei jis nenurodo savo vardo ir pavardės, telefono numerio arba el. pašto adreso ar kito adreso, kuriuo galima pateikti atsakymą).</i></p> <p>☐ informuoti nereikia;</p> <p>☐ noriu, kad mane informuotų elektroniniu paštu;</p> <p>☐ noriu, kad mane informuotų telefonu;</p> <p>☐ noriu, kad mane informuotų paštu.</p>	
<p>Data</p>	<p>Parašas</p>

Informacijos apie pažeidimus AB „VIAMATIKA“
vidiniu kanalu teikimo ir funkcionavimo
užtikrinimo tvarkos aprašo
2 priedas

KONFIDENCIALUMO PASIŽADĖJIMAS

20__ m. _____ d.

Vilnius

1. Aš suprantu, kad, vykdydamas savo pareigas, turėsiu prieigą prie informacijos apie asmenis, kuriems vadovaujantis Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymo nuostatomis taikomas reikalavimas užtikrinti konfidencialumą. Ši informacija Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais atvejais gali būti atskleista ar perduota tik įgaliotiems asmenims ar institucijoms.
2. Aš žinau, kad konfidencialią informaciją sudaro asmens, Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymo nustatyta tvarka pateikusiai informaciją apie pažeidimą, duomenys ir kita ji tiesiogiai ar netiesiogiai identifikuoti leidžianti informacija.
3. Aš pasižadu užtikrinti konfidencialumą ir neatskleisti, neperduoti informacijos, kuriai pagal Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymą ir kitus teisės aktus taikomas reikalavimas užtikrinti konfidencialumą, nė vienam asmeniui, kuris nėra įgaliotas naudotis šia informacija, tiek Bendrovės viduje, tiek už jos ribų. Taip pat pasižadu pranešti savo vadovui ar Atsakingam asmeniui apie bet kokią pastebėtą ar sužinotą situaciją, kuri gali kelti grėsmę tokios informacijos saugumui ir konfidencialumui užtikrinti.
4. Aš žinau, kad šis pasižadėjimas galios visą mano darbo laiką šioje Bendrovėje, taip pat man perėjus dirbti į kitas pareigas arba pasibaigus darbo ar sutartiniams santykiams.
5. Aš esu susipažinęs su Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytais pranešėjų apsaugos reikalavimais.
6. Aš esu įspėtas, kad, pažeidus šį pasižadėjimą, man gali būti taikoma atsakomybė už Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatyme ir (ar) kituose teisės aktuose nustatytą pranešėjų apsaugos reikalavimų pažeidimą.

(parašas)

(vardas ir pavardė)